

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **A. Š.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. **A. L.**, advokátom so sídlom v B., proti odporcovi **T., spol. s r. o., S., o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 13 C 483/1996, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. decembra 2008 sp. zn. 15 Co 381/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 1. apríla 2008 č. k. 13 C 483/1996 – 121 konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Uviedol, že odporca bol uznesením Okresného súdu Bratislava I zo 16. 10. 2007 č. k. 36/Exre/658/2005, právoplatným 13. 11. 2007, zrušený a dňom 31. 1. 2008 ex offa vymazaný z obchodného registra. Tým stratil spôsobilosť byť účastníkom konania a keďže zanikol bez právneho nástupcu, konanie musel zastaviť (§ 107 ods. 4 O. s. p.). O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. decembra 2008 sp. zn. 15 Co 381/2008 na odvolanie navrhovateľa uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Mal za preukázané, že odporca bol vymazaný z obchodného registra ku dňu 31. 1. 2008, pričom k výmazu došlo ex offa na základe rozhodnutia súdu o jeho zrušení podľa § 68 ods. 3 písm. c/ Obchodného zákonníka z dôvodov podľa § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka. Uviedol, že aby právnická osoba mohla byť účastníkom civilného procesu, musí mať určité právne relevantné vlastnosti, ktorých danosť

je jednou z hlavných procesných podmienok. Prvou z nich je civilno-procesná subjektivita, t. j. spôsobilosť byť účastníkom civilného procesu (spôsobilosť mať práva a povinnosti). Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. V prípade právnických osôb, ktorou je aj odporca, ide o subjekty, ktoré vznikajú dňom, ku ktorému boli zapísané do obchodného registra alebo iného zákonom určeného registra, ak osobitný zákon neupravuje ich vznik inak. Zanikajú dňom výmazu, pokiaľ inak neustanovujú osobitné zákony. Strata tejto civilno-procesnej subjektivity účastníka konania má za následok prekážku postupu v konaní podľa § 107 O. s. p. Splnenie podmienky civilno-procesnej subjektivity si súd všíma z úradnej povinnosti, t. j. aj bez návrhu po celý čas konania. Teda podmienka konania - spôsobilosť byť účastníkom konania - musí u účastníka pretrvávať počas celého konania až do jeho právoplatného skončenia. Jej nedostatok je neodstrániteľný a vedie k zastaveniu konania. Keďže odporca stratil spôsobilosť byť účastníkom konania a zanikol bez právneho nástupcu, správne súd prvého stupňa konanie zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie navrhovateľ. Žiadal ho zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Trval na svojom návrhu, pretože právna predchodkyňa (P. W.) nikomu predmetnú nehnuteľnosť nepredala, od nikoho žiadne peniaze neprevzala, preto je kúpna zmluva, určenia neplatnosti ktorej sa domáha, neplatná ex tunc.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. a/, b/ prvá veta O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa potvrdené, je dovolanie prípustné vtedy, ak v ňom odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (písm. a/), alebo ak ním bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na

podklade cudzozemského rozhodnutia (písm. b/) alebo uznesenie súdu prvého stupňa o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (písm. c/). Navrhovateľom je v danom prípade napadnuté (zastavujúce) uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Jeho dovolanie preto podľa § 239 O. s. p. nie je prípustné.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Existencia niektorej z uvedených väd nebola dovolacím súdom zistená.

Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že dovolateľ namieta, že zastavením konania mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto treba považovať aj zastavenie konania, ak pre takýto postup neboli splnené zákonné podmienky.

K zastaveniu konania v danej veci došlo z dôvodu zániku právnickej osoby odporcu (po jeho zrušení výmazom z obchodného registra) bez právneho nástupcu v súlade s § 107 ods. 4 O. s. p., podľa ktorého ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví. Preto správne odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým konanie zastavil z uvedeného

dôvodu, potvrdil a týmto postupom nedošlo k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo vady konania v zmysle § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: